

ЖИТТЯ ІДЕ І ВСЕ БЕЗ КОРЕКТУР

*Життя іде і все без коректур.
І час летить, не стишує галопу.
Давно нема маркізи Помпадур,
і ми живем уже після потопу.*

*Не знаю я, що буде після нас,
в які природа убереться шати.
Єдиний, хто не втомлюється, – час.
А ми живі, нам треба поспішати.*

*Зробити щось, лишити по собі,
а ми, нічого, – пройдемо, як тіні,
щоб тільки неба очі голубі
цю землю завжди бачили в цвітінні.*

*Щоб ці ліси не вимерли, як тур,
щоб ці слова не вичахли, як руди.
Життя іде і все без коректур,
і як напишеш, так уже і буде...*

Ліна Костенко

Черкашина Вікторія, «Безтурботність»

ІНДЕКС 74561

ПАРОСТОК

№ 1, 2024

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

СПІЛКА
ОСВІТЯН УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА
ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОГО
НАПРЯМУ

Завершився Всеукраїнський конкурс «Еко-Техно Україна 2024»

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України спільно з Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» з 27 лютого по 1 березня 2024 року провели Всеукраїнський конкурс «Еко-Техно Україна», який є національним етапом міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школярів ISEF-2024 (International Science and Engineering Fair).

У дистанційному форматі взяли участь 30 проєктів, в очному форматі — 38. Учасники презентували свої дослідницькі роботи за різноманітною тематикою та мали можливість познайомитися з цікавими дослідженнями своїх колег та отримати слушні поради від науковців.

Також висловлюємо щирі вдячність спонсорам конкурсу. Це компанії Syngenta, Ariston. Завдяки цим компаніям переможці конкурсу отримали цінні подарунки.

Спеціальні нагороди від Президентського Фонду Леоніда Кучми «Україна» отримали проєкти учасників конкурсу, які соціально значущі та актуальні для України. Вручила дипломи і сертифікат на суму 10 тисяч гривень Дарка Оліфер, Прес-секретар Президентського Фонду Леоніда Кучми «Україна».

Спеціальними нагородами від Всеукраїнського об'єднання «Патріот» відзначені найкращі

соціально-психологічні проєкти. Нагороди вручала Майборода Ганна, Голова Громадської організації «Всеукраїнське об'єднання «ПАТРИОТ», військовий волонтер, інструктор з тактичної медицини.

Вітаємо переможців конкурсу «Еко-Техно» (в частині «Еко»), яким надано право представляти Україну на Міжнародній науково-технічній виставці Regeneron ISEF, яка відбудеться в Лос-Анджелесі, штат Каліфорнія, з 11 по 17 травня 2024 року:

Командний проєкт. Ярифа Поліна Сергіївна, учениця 11 класу школи I-III ступенів №306 Деснянського району міста Києва, Борисенко Володимир Володимирович, учень 11 класу Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів №28 ім. Т.Г. Шевченка Черкаської міської ради Черкаської області. Тема «FIRE IMPACTOLOGY: моделювання та оцінка впливу викидів лісових пожеж на здоров'я населення в умовах змін клімату». Категорія «Науки про Землю та навколишнє середовище» (EAEV);

Главацький Богдан Олегович, учень 11 класу Навчально-виховного комплексу «Школа комп'ютерних технологій – Львівський технологічний ліцей». Тема «Платформа для швидкого транспортування важкотравмованих людей в умовах бездоріжжя». Категорія «Трансляційна медична наука» (TMED).

ПАРОСТОК

НАУКОВО-ХУДОЖНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

№ 1(121), 2024

Виходить з 1995 р.

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

- 1 Завершився Всеукраїнський конкурс «Еко-Техно Україна 2024»
- 3 В НЕНЦ пройшли змагання Екософт&INFOMATRIX-2024 – переможці отримали гранти на безкоштовне навчання в American University Kyiv
- 4 **О. ЗАБЛОЦЬКА** Він придумав ядерну бомбу:
ким був науковець Роберт Опленгеймер
- 10 **Н. БУШКОВСЬКА** Аносмія або втрата нюху: чому виникає та як вилікувати?
- 12 **М. ТИШКЕВИЧ** Видатний теоретик еволюційного вчення
- 16 **В. БОГАТИРЕНКО, Н. ПРИБОРА** Поговоримо про кальцій як елемент, без якого неможливе наше життя!
- 21 **Н. ЛАВРИК** «Рослина богів» – момордика
- 24 **Н. БЕНЬ** Птахом 2024 року обрано горобця хатнього!
- 27 **Н. БЕНЬ** Еколог про зникнення горобців в Україні: без цих птахів шкідники знищать парки та сади
- 29 **К. СЛОБОДЯН** Чай чи кава: що корисніше саме для вас?
- 33 Розпочато конкурс «Енергоефективність та екологія для школярів»
- 34 **В. РУДИЧ** Сонячна квітка
- 36 **Ю. ЧЕРВІНСЬКА** Мандруємо Львівщиною. Долина диких тюльпанів
- 38 Вода для миру
- 39 **Д. ВІВСЯНИК** Чи правда, що води треба пити багато
- 45 **Д. МУХІН** Токсична звичка: чому пластикові кришки можуть стати загрозою для вашого здоров'я
- 47 **Л. ШТУРМАК** М'які навички
- 51 **В. БАРЛАДИН** Практичні поради щодо захисту особистих даних для школярів та їхніх батьків
- 53 **Т. ФРОЛОВА** Стійкість
- 55 **А. НЕЧВАЛЬ** Родина, родина – це вся Україна з глибоким корінням, з високим гіллям
- 59 **Л. ПІДВИСОЦЬКА** Орхідея
- 60 **Л. ПІДВИСОЦЬКА** Вірші
- 63 Поезія
- 64 Усмішки

Засновники

Національний
еколого-натуралістичний
центр учнівської молоді
(НЕНЦ)
Міністерство
освіти і науки України

Головний редактор, науковий
консультант, д-р пед. наук

**Володимир
ВЕРБИЦЬКИЙ**

Літературний редактор,
коректор

**Вікторія
ПЕТЛИЦЬКА**

Відповідальний секретар

**Олександр
КУЗНЕЦОВ**

Редакційна рада

Андрущенко В.П.,

д-р філософ. наук, академик,

Домрачева Т.В.,

Драган О.А.,

Кацурка В.П.,

Кліменко В.І.,

Мачуський В.В., канд. пед. наук,

Саакянц Н.М.

Салпа Ю.С.,

Фролова Т.В.,

Цюнь Л.О.,

Штурмак Л.І.,

Щепкин Є.Ю.

© «Паросток», 2024

**Журнал можна
передплатити,
придбати за адресою:
м. Київ-74,
вул. Вишгородська, 19,
НЕНЦ**

Передплатний індекс **74561**

Реєстраційне свідоцтво КВ №4550 від 14.09.2000

Рукописи не рецензуються й не повертаються.
Деякі матеріали друкуються в порядку обговорення.
Редакція не завжди поділяє точку зору авторів.

Адреса редакції:

04074, м. Київ,
вул. Вишгородська, 19, НЕНЦ
Тел./факс 430-0260
Тел. 430-0064, 430-2222
<https://nenc.gov.ua>
E-mail: nenc@nenc.gov.ua

Надруковано
в ТОВ «НВП
«Інтерсервіс».

Підготовлено
до друку
30.04.2024